

RUSÍNSKY JAZYK A LITERATÚRA

ÚVOD

Vzdelávací štandard z rusínskeho jazyka a literatúry je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard z rusínskeho jazyka a literatúry je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Podstatou predmetu rusínsky jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Predmet rusínsky jazyk a literatúra je procesuálne orientovaný predovšetkým na budovanie jazykovej, rečovej a komunikatívnej kompetencie žiakov, na schopnosť primerane a na dobrej jazykovej úrovni reagovať na najrozmanitejšie jazykové situácie. Jeho úlohou je podporovať aj celkový rozvoj osobnosti žiaka v komunikatívnej, poznávacej, estetickej a etickej rovine.

Výkonová časť štandardu obsahuje všeobecné a špecifické ciele daného tematického celku, ktoré majú byť splnené na konci školského roka každým žiakom, avšak na kvalitatívne odlišnej úrovni, čo je zvýraznené a vyšpecifikované optimom a minimom osvojených kompetencií.

Obsahová časť štandardu zachytáva rozsah učiva, ktorý sa má žiakovi odovzdať ako záväzné učivo z daného tematického celku v danom ročníku, aby žiaci na požadovanej úrovni zvládli primerane, vhodne a správne každú veku primeranú komunikačnú situáciu v materinskom jazyku.

CIELE PREDMETU

- ✓ Osvojiť si jazykové, rečové vedomosti, zručnosti, návyky
  - rozvíjať jazykovú kultúru,
  - osvojiť si techniku písania a zručnosti písomného prejavu,
  - osvojiť si techniku hlasného a tichého čítania a čítania s porozumením,
  - poznať gramatické javy a uplatňovať ich v jazykovom prejave.

- ✓ Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu ústne a písomne
  - vyjadrovať svoje myšlienky, pocity, názory ústnou a písomnou formou,
  - formulovať otázky a dokázať na ne adekvátne odpovedať,
  - obohacovať slovnú zásobu.

- ✓ Kriticky myslieť, zaujať stanovisko
  - vyjadriť svoje pocity a zážitky z prečítaného textu,
  - reprodukovať každodenný, vecný text,
  - interpretovať umelecký text,
  - tvoriť texty ústne a písomne.

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka.		
Komunikácia a sloh (čítanie s porozumením, počúvanie, hovorenie, písanie)		
Výkonový štandard		Obsahový štandard
Optimum	Minimum	
Žiak: ✓ dokáže výrazne čítať ľubovoľný text aj bez predchádzajúcej prípravy,	Žiak: ✓ dokáže s pomocou učiteľa čítať jednoduché texty,	členenie textu kontext kľúčové slová hlavná myšlienka pauza prízvuk melódia citát
✓ dokáže samostatne rozčleniť čítaný text na konkrétne významové celky,	✓ dokáže s pomocou učiteľa rozčleniť čítaný text na významové celky,	
✓ vhodne využíva a dokáže aplikovať modálne činitele, ako napr. pauza, logický (vetný) prízvuk, melódia v každom texte,	✓ dokáže s pomocou učiteľa vhodne využívať modálne činitele, ako napr. pauza, logický (vetný) prízvuk, melódia v známom texte,	
✓ dokáže nahlas, foneticky správne čítať texty z učebnice s plným porozumením, so správnou výslovnosťou a prirodzeným tempom reči,	✓ dokáže čítať texty z učebnice s plným porozumením, so správnou výslovnosťou a prirodzeným tempom reči,	
✓ dokáže vhodne využiť jazykové podobnosti so slovenčinou na úrovni príbuzných a odvodených slov,	✓ dokáže využiť jazykové podobnosti so slovenčinou na úrovni foneticky identických slov,	
✓ dokáže vypísať citáty z textu s vysvetlením,	✓ dokáže vypísať citáty z textu na úrovni mechanického prepisovania,	

✓ dokáže výrazne čítať a prednášať básnické a prozaické texty, nájsť v nich také slovné prostriedky, ktoré dávajú týmto textom estetickú hodnotu a zároveň ich odlíšiť od populárno-náučných alebo spravodajsko-publicistických textov, dokáže porozprávať o ich vplyve na estetickú stránku žiakov,	✓ dokáže výrazne čítať básnické a prozaické texty,	
✓ dokáže samostatne tvoriť otázky podľa textu a sformulovať odpovede na tieto otázky,	✓ dokáže tvoriť otázky podľa textu s formálnymi chybami a s pomocou učiteľa sformulovať odpovede na tieto otázky,	
✓ dokáže samostatne opísať ilustrácie z textu a zistiť podstatné znaky zobrazenej skutočnosti, ktoré inšpirovali výtvarného umelca k jeho práci a vysvetliť, prečo sa umelec sústredil iba na uvedené detaily,	✓ dokáže s pomocou učiteľa opísať ilustrácie z textu, zistiť podstatné znaky zobrazenej skutočnosti, ktoré inšpirovali výtvarného umelca k jeho práci,	opis ilustrácie
✓ dokáže aplikovať rozličné druhy reprodukcie a dramatisácie textu,	✓ ovláda výlučne rolové čítanie,	
✓ dokáže porozumieť všetkým realizovaným súvislým prejavom, ktoré obsahujú aj neznáme slová pochopiteľné z kontextu,	✓ dokáže porozumieť súvislým prejavom bez neznámych slov,	tempo reči
✓ dokáže určiť hlavnú myšlienku počutého textu,	✓ dokáže s pomocou učiteľa určiť hlavnú myšlienku	

	textu,	monológ
✓ dokáže porozumieť monologickým a dialogickým prejavom prednášaným prirodzeným tempom učiteľom, spolužiakmi alebo z nahrávok, ktoré obsahujú osvojenú lexiku a vetné konštrukcie,	✓ dokáže globálne porozumieť monologickým a dialogickým prejavom,	dialóg
✓ dokáže porozumieť významu všetkých prebratých ľudových porekadiel a prísloví a vysvetliť ich význam,	✓ dokáže porozumieť významu aspoň troch vybraných a preberaných ľudových porekadiel a prísloví,	príslovia porekadlá
✓ dokáže samostatne prerozprávať obsah akéhokoľvek preberaného krátkeho textového útvaru,	✓ dokáže prerozprávať obsah jedného ľubovoľného preberaného krátkeho textového útvaru,	rozprávanie
✓ dokáže reprodukovať obsah ľubovoľného textu na základe otázok,	✓ dokáže s pomocou učiteľa reprodukovať obsah textu na základe otázok,	úvaha informácia
✓ dokáže samostatne porozprávať príbeh,	✓ dokáže s pomocou učiteľa porozprávať príbeh,	list
✓ dokáže samostatne vytvoriť úvahu na veku primeranú tému,	✓ dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť úvahu na veku primeranú tému,	
✓ dokáže napísať jednoduché informácie vo forme listov s tematikou rodiny, školy, rodného mesta, dediny a prírodného prostredia so zvládnutím všetkých osobitostí jednotlivých žánrov,	✓ dokáže napísať jednoduché informácie vo forme listov s tematikou rodiny, školy, rodného mesta, dediny a prírodného prostredia,	
✓ dokáže zostaviť stručnú osnovu,	✓ dokáže s pomocou učiteľa zostaviť stručnú osnovu,	osnova

✓ dokáže aplikovať systém samohlások a spoluhlások v rusínskom jazyku a identifikovať, resp. zapísať im zodpovedajúce znaky v písme,	✓ dokáže vnímať systém samohlások a spoluhlások v rusínskom jazyku a s pomocou učiteľa sa snaží identifikovať, resp. zapisovať všetky im zodpovedajúce znaky v písme,	systém samohlások a spoluhlások funkcia samohlásky <i>ы</i> a jotovaných <i>я, е, ю, ё, ѣ, і</i> spoluhláskové skupiny písanie spoluhlások v predponách <i>об-, над-, од-, нид-, пред-</i> fonetická mäkkosť a tvrdosť v príponách <i>-ець, -ія, -ск, -скость, -скы,</i> <i>-скы</i> zdvojovanie spoluhlások spojovník
✓ dokáže rozoznať, pomenovať a identifikovať najvýznamnejšie odchýlky fonetického systému spisovnej rusínskeho jazyka od slovenského hláskoslovného systému,	✓ dokáže identifikovať najvýznamnejšie odchýlky fonetického systému spisovnej rusínskeho jazyka od slovenského hláskoslovného systému,	
✓ pri tvorbe textov dokáže využívať funkciu samohlásky <i>ы</i> a jotovaných <i>я, е, ю, ё, ѣ, і</i> ,	✓ dokáže s pomocou učiteľa rozpoznať a pri tvorbe textov využiť funkciu samohlásky <i>ы</i> a jotovaných <i>я, е, ю, ё, ѣ, і</i> ,	
✓ ovláda výslovnosť a písanie spoluhláskových skupín,	✓ ovláda výslovnosť spoluhláskových skupín,	
✓ dokáže správne uplatniť písanie spoluhlások v predponách <i>об-, над-, од-, нид-, пред-</i> a fonetickú mäkkosť a tvrdosť vo výslovnosti a v písme v príponách <i>-ець, -ія, -ск, -скость, -скы,</i>	✓ s menšími chybami dokáže uplatniť písanie spoluhlások v predponách <i>об-, над-, од-, нид-, пред-</i> a fonetickú mäkkosť a tvrdosť vo výslovnosti a v písme v príponách <i>-ець, -ія, -ск, -скость, -скы,</i>	
✓ dokáže rozdeliť slová na slabiky a hlásky na konci riadka (s použitím spojovníka a s určením hranice slabiky),	✓ dokáže rozdeliť slová na slabiky a hlásky,	
✓ dokáže správne písať veľké písmená	✓ dokáže správne napísať veľké písmená na začiatku	

	viet a vo vlastných menách,	
✓ dokáže identifikovať podstatné mená v texte a vie určiť ich gramatické kategórie,	✓ dokáže identifikovať podstatné mená v texte,	písanie veľkých písmen
✓ dokáže identifikovať podstatné mená vyskytujúce sa iba v jednotnom a iba v množnom čísle a vie ich začleniť do príslušných skupín (skupinové, hromadné, pomnožné),	✓ dokáže identifikovať podstatné mená vyskytujúce sa iba v jednotnom a iba v množnom čísle,	podstatné mená: všeobecné, vlastné kategória čísla
✓ dokáže správne uplatniť písanie veľkých písmen vo vlastných podstatných menách,	✓ správne používa písanie veľkých písmen vo vlastných podstatných menách,	písanie veľkých písmen vo vlastných podstatných menách
✓ dokáže identifikovať prídavné mená a vhodne ich využívať v opisných žánroch,	✓ dokáže identifikovať prídavné mená,	prídavné mená
✓ pozná tvaroslovie prídavných mien a jeho stylistické využitie,	✓ pozná tvaroslovie prídavných mien,	určité a neurčité slovesné tvary
✓ dokáže identifikovať a vie v textoch vhodne využiť určité a neurčité slovesné tvary,	✓ dokáže identifikovať v textoch určité a neurčité slovesné tvary,	
✓ pri tvorbe textov využíva prídavné mená a prechodníky,	✓ dokáže identifikovať prídavné mená a prechodníky v známom texte,	prídavné mená, prechodník
✓ správne využíva slovesné tvary v rozprávacom slohovom postupe,	✓ dokáže identifikovať slovesné tvary v rozprávacom slohovom postupe,	rozprávací slohový postup

✓ dokáže tvorivo aplikovať funkcie rozličných typov viet v texte,	✓ dokáže roztriediť rozličné typy viet v texte,	jednoduchá veta
✓ dokáže samostatne rozlíšiť, identifikovať a vytvoriť jednotlivé druhy viet: 1. dvojčlenné vety s vyjadreným podmetom, 2. dvojčlenné vety s nevyjadreným podmetom, 3. jednočlenné vety slovesné, 4. jednočlenné vety menné (aj jednoslovné);	✓ dokáže s pomocou učiteľa identifikovať jednotlivé druhy viet: 1. dvojčlenné vety s vyjadreným podmetom, 2. dvojčlenné vety s nevyjadreným podmetom, 3. jednočlenné vety slovesné, 4. jednočlenné vety menné (aj jednoslovné);	dvojčlenná veta s vyjadreným a nevyjadreným podmetom jednočlenná veta: slovesná, menná
✓ dokáže identifikovať a využívať súvetia v textoch,	✓ dokáže s pomocou učiteľa identifikovať priraďovacie súvetia,	súvetie
✓ dokáže v konkrétnych textoch (z učebnice, z novín, z čítanky) rozlíšiť jednoduché vety a súvetia a ich druhy,	✓ dokáže v konkrétnych textoch (z učebnice, z novín, z čítanky) rozlíšiť niektoré jednoduché vety a súvetia,	druhy jednoduchých viet a súvetí
✓ dokáže identifikovať v texte rozličné spájacie výrazy: spojky, vzťahné zámená.	✓ dokáže s pomocou učiteľa identifikovať v texte rozličné spájacie výrazy: spojky, vzťahné zámená.	

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka.		
Komunikácia a sloh (čítanie s porozumením, počúvanie, hovorenie, písanie)		
Literatúra – literárne žánre		
Výkonový štandard		Obsahový štandard
Optimum	Minimum	
<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže nájsť a sformulovať hlavnú myšlienku počutého a prečítaného textu, 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže s pomocou učiteľa nájsť a sformulovať hlavnú myšlienku počutého a prečítaného textu, 	hlavná myšlienka populárno-náučný text umelecký text
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže vytýčiť hlavnú myšlienku alebo poučenie z prečítaného textu, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže vytýčiť hlavnú myšlienku z prečítaného textu, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže samostatne prezentovať umelecké čítanie básnických textov (najmä z tvorby A. Pavloviča a J. Stavrovského-Popradova), aplikovať rytmickú organizáciu básnickej výpovede, rytmickú a slohovú podobnosť tejto umeleckej tvorby s textami rusínskych ľudových piesní (zásady slabičného rytmu), 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže prezentovať umelecké čítanie básnických textov (najmä z tvorby A. Pavloviča a J. Stavrovského-Popradova), 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže pochopiť umelecký text ako autorovu zameranosť na vyvolanie citov a nie iba radenie informácií a údajov, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže pochopiť umelecký text ako autorovu zameranosť na vyvolanie citov, 	

✓ samostatne dokáže počutý text rozčleniť na konkrétne významové celky,	✓ s pomocou učiteľa dokáže počutý text rozčleniť na významové celky,	členenie textu
✓ dokáže pochopiť zmysel irónie v reklame, dokáže pretvoriť reklamu na krátku humornú scénu,	✓ dokáže pochopiť zmysel irónie v reklame,	irónia
✓ dokáže vhodne využiť úvodnú a záverečnú formuláciu súkromného listu, dokáže preštylizovať úvod a záver so zachovaním všetkých pravidiel obsahu a formy,	✓ dokáže vhodne využiť úvodnú a záverečnú formuláciu súkromného listu,	súkromný list
✓ dokáže samostatne podať informácie o udalostiach alebo porozprávať o obsahu prečítaného textu,	✓ s pomocou učiteľa dokáže podať informácie o udalostiach alebo reprodukovať obsah určeného prečítaného textu,	informácia reportáž
✓ dokáže samostatne a tvorivo riešiť problémové úlohy navodené textom alebo obrazovým materiálom,	✓ dokáže pochopiť a navrhnúť riešenie problémových úloh navodených textom alebo obrazovým materiálom,	
✓ dokáže pretransformovať priamu reč na nepriamu reč s použitím spájacích výrazov,	✓ dokáže pretransformovať priamu reč na nepriamu reč s použitím ľubovoľných spájacích výrazov,	priama a nepriama reč
✓ ovláda základné jazykové prostriedky umožňujúce jazykovo správne a prirodzene reagovať v bežných životných situáciách (blahoželanie, prepáčenie, odporúčenie),	✓ s pomocou učiteľa dokáže použiť základné jazykové prostriedky umožňujúce jazykovo správne a prirodzene reagovať v bežných životných situáciách (blahoželanie, prepáčenie, odporúčenie),	blahoželanie, odporúčenie
✓ vie foneticky správne zarecitovať aspoň dve básne,	✓ vie foneticky správne zarecitovať aspoň jednu báseň,	báseň

vie zaspievať niekoľko rusínskych ľudových piesní, pozná ich funkčnosť v reálnom živote,	vie spievať niekoľko rusínskych ľudových piesní, pozná ich funkčnosť v reálnom živote,	ľudová pieseň
✓ dokáže prerozprávať rusínske ľudové rozprávky,	✓ dokáže prerozprávať aspoň jednu rusínsku ľudovú rozprávku,	ľudová rozprávka
✓ dokáže vybrať informácie (10 – 15 viet) z dejín Rusínov severovýchodného Slovenska, preštylizovať a usporiadať ich do formy listu priateľovi v zahraničí,	✓ dokáže vybrať informácie (5 viet) z dejín Rusínov severovýchodného Slovenska, preštylizovať a usporiadať ich do formy listu priateľovi v zahraničí,	dejiny Rusínov
✓ dokáže napísať jednoduchý opis rodnej dediny, mesta, prírodných krás okolia alebo regiónu s využitím prvkov statického opisu v rozsahu 15 – 20 viet,	✓ dokáže napísať jednoduchý opis rodnej dediny, mesta, prírodných krás okolia alebo regiónu s využitím prvkov statického opisu v rozsahu 5 – 9 viet,	opis
✓ dodržiava správne písanie slov s predponami <i>без-, воз-, поз-, з-</i> ,	✓ dodržiava správne písanie slov s predponami <i>без-, воз-, поз-, з-</i> ,	písanie veľkých písmen
✓ normatívne využíva mäkký znak v príponách <i>-цѣк, -цѣкость, -цѣкы, -арь/-ярь, -ырѣ</i> s poukázaním na tvrdú podobu týchto prípon v slovenskom jazyku,	✓ dokáže identifikovať mäkký znak v príponách <i>-цѣк, -цѣкость, -цѣкы, -арь/-ярь, -ырѣ</i> ,	v osobných a privlastňovacích zámenách <i>Ты, Вы, Теиѹ, Вам</i> v listovom styku
✓ dodržiava správne písanie veľkých písmen v osobných a privlastňovacích zámenách <i>Ты, Вы, Теиѹ, Вам</i> (v listovom styku),	✓ dokáže správne napísať veľké písmená v osobných a privlastňovacích zámenách <i>Ты, Вы, Теиѹ, Вам</i> (v listovom styku čisto z formálneho hľadiska),	
✓ dokáže správne napísať a využívať najčastejšie	✓ dokáže prepísať najčastejšie používané cudzie	

používané cudzie slová,	slová,	cudzie slová
✓ dokáže rozoznať a aplikovať odlišnosti textov rozličných typov (rozprávanie, opis),	✓ s pomocou učiteľa dokáže rozoznať odlišnosti textov rozličných typov (rozprávanie, opis),	rozprávanie
✓ primerane situácii dokáže použiť zdvorilostné frázy v úvode a závere listu v závislosti od vzťahu k adresátovi (priateľ, neznámy, starší človek a pod.),	✓ primerane situácii dokáže priradiť zdvorilostné frázy v úvode a závere listu v závislosti od vzťahu k adresátovi (priateľ, neznámy, starší človek a pod.),	
✓ samostatne dokáže rozdeliť spoluhlásky podľa znelosti v nadväznosti na javy asimilácie v rozličných pozíciách v slove,	✓ s pomocou učiteľa dokáže rozdeliť spoluhlásky podľa znelosti v nadväznosti na javy asimilácie v rozličných pozíciách v slove,	delenie spoluhlások podľa znelosti
✓ ovláda výslovnosť a pravopis predpôň zakončených na <i>з</i> (<i>без-, боз-, поз-, з-</i>),	✓ zvládne výslovnosť a pravopis predpôň zakončených na <i>з</i> s pomocou (<i>без-, боз-, поз-, з-</i>),	výslovnosť a pravopis predpôň zakončených na <i>з</i> (<i>без-, боз-, поз-</i>)
✓ dokáže vyhľadať, identifikovať a samostatne aplikovať prípady vokalizácie predpôň so samohláskou <i>о</i> v ťažko vysloviteľných slovách,	✓ dokáže identifikovať prípady vokalizácie predpôň so samohláskou <i>о</i> v ťažko vysloviteľných slovách,	vokalizácie predpôň so samohláskou <i>о</i> v ťažko vysloviteľných slovách
✓ dokáže samostatne aplikovať mäkkosť v príponách <i>-цьк, -цькость, -цьк, -арь/-ярь, -ырь</i> v porovnaní s tvrdou výslovnosťou v slovenčine v týchto typoch slov,	✓ dokáže identifikovať mäkkosť v príponách <i>-цьк, -цькость, -цьк, -арь/-ярь, -ырь</i> v porovnaní s tvrdou výslovnosťou v slovenčine v týchto typoch slov,	mäkkosť v príponách <i>-цьк, -цькость, -цьк, -арь/-ярь, -ырь</i>
✓ pozná spôsoby tvorenia slov v rusínskom jazyku,	✓ pozná niektoré zo spôsobov tvorenia slov v	

	rusínskom jazyku,	tvorenie slov
✓ dokáže samostatne určiť gramatické kategórie a gramatické významy slov,	✓ dokáže identifikovať gramatické kategórie a gramatické významy slov,	gramatické kategórie a gramatické významy
✓ dokáže samostatne aplikovať a určiť menné kategórie (rod podstatných mien, vzťah objektívnej skutočnosti a gramatickej kategórie rodu, závislosť rodu prídavných mien od rodu podstatných mien),	✓ dokáže s pomocou učiteľa určiť menné kategórie (rod podstatných mien, vzťah objektívnej skutočnosti a gramatickej kategórie rodu, závislosť rodu prídavných mien od rodu podstatných mien),	menné kategórie (rod)
✓ dokáže samostatne identifikovať a na základe vlastných príkladov pomenovať a aplikovať kategórie čísla a pádu podstatných mien a ich zhody s číslom a pádom prídavných mien, zámen a čísloviek,	✓ dokáže identifikovať kategórie čísla a pádu podstatných mien a ich zhody s číslom a pádom prídavných mien, zámen a čísloviek,	kategórie čísla a pádu podstatných mien
✓ dokáže samostatne identifikovať a určiť podstatné a prídavné mená, ich gramatický systém a skloňovanie,	✓ dokáže s pomocou učiteľa identifikovať a určiť podstatné a prídavné mená, ich gramatický systém a skloňovanie,	prídavné mená
✓ dokáže samostatne systematizovať vedomosti o zámenách a ich klasifikácii (osobné, privlastňovacie, zvrtné, ukazovacie, opytovacie, vzťahné, vymedzovacie, neurčité),	✓ dokáže s pomocou učiteľa systematizovať vedomosti o zámenách a ich klasifikácii (osobné, privlastňovacie, zvrtné, ukazovacie, opytovacie, vzťahné, vymedzovacie, neurčité),	zámená: osobné, privlastňovacie zvrtné, ukazovacie, opytovacie, vzťahné, vymedzovacie, neurčité
✓ pri tvorbe textu využíva osobné zámená v oznamovacích vetách,	✓ dokáže identifikovať osobné zámená v oznamovacích vetách,	

✓ dokáže samostatne určiť, napísať a identifikovať krátke a dlhé tvary zámen a pravopis osobných a privlastňovacích zámen,	✓ dokáže identifikovať krátke a dlhé tvary zámen a pravopis osobných a privlastňovacích zámen,	
✓ dokáže aktívne systematizovať vedomosti o číslovkách a ich delení (určité, neurčité, základné a skupinové, radové, násobné, druhové),	✓ dokáže s pomocou učiteľa identifikovať číslovky a deliť ich na určité, neurčité, základné a skupinové, radové, násobné, druhové,	číslovky: základné,
✓ dokáže samostatne skloňovať číslovky, chápe nesklonnosť násobných čísloviek tvorených slovom a niektorých neurčitých čísloviek,	✓ dokáže identifikovať tvary čísloviek pri skloňovaní, vie reprodukovať definíciu o nesklonnosti násobných čísloviek tvorených slovom a niektorých neurčitých čísloviek,	radové, násobné, skupinové, druhové, určité, neurčité
✓ dokáže identifikovať slovesné kategórie: osoba, číslo, čas, spôsob, rod,	✓ dokáže s pomocou učiteľa identifikovať slovesné kategórie: osoba, číslo, čas, spôsob, rod,	
✓ dokáže rozlíšiť a identifikovať určité a neurčité slovesné tvary a charakterizovať rozdiely medzi nimi,	✓ dokáže identifikovať určité slovesné tvary,	slovesné kategórie: osoba, číslo, čas,
✓ správne používa tvorenie a pravopis slovesných tvarov (prvé a druhé časovanie),	✓ dokáže identifikovať a informatívne zvládne tvorenie a pravopis slovesných tvarov(prvé a druhé časovanie),	spôsob, rod určité a neurčité slovesné tvary
✓ dokáže v texte identifikovať jednoduché vety podľa zloženia, holé a rozvité vety, rozvíjacie vetné členy a ich vzťah k hlavným vetným členom,	✓ dokáže v texte identifikovať jednoduché vety, rozvíjacie vetné členy,	

✓ dokáže identifikovať a vysvetliť druhy predmetu, prívlastku a príslovkového určenia,	✓ dokáže identifikovať druhy predmetu, prívlastku a príslovkového určenia,	jednoduché vety rozvíjacie vetné členy
✓ dokáže identifikovať vetné sklady,	✓ dokáže s pomocou učiteľa identifikovať vetné sklady,	
✓ individuálne, resp. s malou mierou pomoci učiteľa, dokáže preložiť cudzie slová do rusínskeho jazyka podľa prijatého eurofonetického princípu a na základe porovnávania s používaním najfrekventovanejších kmeňotvorných prípon cudzieho pôvodu v slovenčine,	✓ s pomocou učiteľa dokáže preložiť cudzie slová do rusínskeho jazyka podľa prijatého eurofonetického princípu a na základe porovnávania s používaním najfrekventovanejších kmeňotvorných prípon cudzieho pôvodu v slovenčine,	predmet, prívlastok, príslovkové určenie vetný sklad
✓ dokáže v praxi aplikovať systém slovnej zásoby (jadro a okraj), zadeliť a identifikovať slová ako hovorové a knižné, odborné, básnické, spisovné a nespisovné (nárečové a slangové),	✓ dokáže identifikovať slová hovorové a knižné, odborné, básnické, spisovné a nespisovné (nárečové a slangové),	system slovnej zásoby
✓ vie vytvoriť rozprávanie s využitím priamej reči,	✓ dokáže identifikovať rozprávanie s využitím priamej reči,	rozprávanie s využitím priamej reči
✓ dokáže spracovať príbeh podľa zadanej osnovy,	✓ s pomocou učiteľa dokáže spracovať príbeh podľa	

	zadanej osnovy,	
✓ dokáže pretransformovať reklamu na krátku humornú scénu,	✓ dokáže s pomocou učiteľa pretransformovať reklamu na krátku humornú scénu,	
✓ dokáže zdramatizovať anekdoty,	✓ dokáže dramatizovať anekdoty vo forme komparzu,	anekdota
✓ vie vytvoriť opisný slohový postup, pozná jeho hlavné znaky, podobne aj statický opis predmetu a jeho hlavné znaky,	✓ dokáže identifikovať opisný slohový postup a jeho hlavné znaky, podobne aj statický opis predmetu a jeho hlavné znaky,	opisný slohový postup statický opis
✓ dokáže porovnať statický opis s rozprávaním,	✓ vie reprodukovať rozdiely medzi statickým opisom a rozprávaním,	rozprávanie
✓ dokáže napísať súkromný list (člení text, dodržiava estetickú úpravu),	✓ s pomocou učiteľa dokáže napísať súkromný list,	súkromný list
✓ samostatne dokáže vhodne aplikovať kontaktné prostriedky v jazykovom prejave v súkromnom styku so známou i neznámou osobou,	✓ dokáže vhodne aplikovať kontaktné prostriedky v jazykovom prejave v súkromnom styku so známou i neznámou osobou,	
✓ dokáže reprodukovať text s využitím priamej reči.	✓ dokáže reprodukovať text.	

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka.		
Komunikácia a sloh (čítanie s porozumením, počúvanie, hovorenie, písanie)		
Literatúra – literárne žánre		
Výkonový štandard		Obsahový štandard
Optimum	Minimum	
Žiak: ✓ dokáže výrazne čítať básnické a prozaické texty súčasnej rusínskej literatúry s uvedomovaním si opisných a rozprávacích pasáží,	Žiak: ✓ dokáže čítať básnické a prozaické texty súčasnej rusínskej literatúry s opisnými a rozprávacími pasážami,	umelecký text odborný text populárno-náučný text betlehemske hry
✓ dokáže bez nedostatkov čítať texty betlehemských hier s jasnou rytmizujúcou tendenciou,	✓ dokáže s pomocou učiteľa čítať texty betlehemských hier s rytmizujúcou tendenciou,	autorský plurál
✓ využíva slovesá v 1. osobe plurálu (autorský plurál) pri náučnom štýle a zvýšenú frekvenciu podrad'ovacích súvetí v náučnom štýle,	✓ dokáže identifikovať slovesá v 1. osobe plurálu (autorský plurál) pri náučnom štýle,	
✓ dokáže výrazne čítať poéziu a prózu s kladením dôrazu na rytmické činitele zvukovej podoby jazyka,	✓ dokáže výrazne čítať poéziu a prózu s kladením minimálneho dôrazu na rytmické činitele zvukovej podoby jazyka,	poézia, próza rytmické činitele
✓ dokáže porozumieť súvislým prejavom, ktoré obsahujú všeobecne známe cudzie slová,	✓ dokáže porozumieť súvislým prejavom, ktoré obsahujú niektoré všeobecne známe cudzie slová,	cudzie slová
✓ dokáže rozlíšiť priamu a nepriamu charakteristiku,	✓ s pomocou učiteľa dokáže vytvoriť priamu a nepriamu	

<p>samostatne vytvoriť priamu a nepriamu charakteristiku literárneho hrdinu, známej osobnosti, napr. spisovateľa alebo biskupa, či rodinného príslušníka (z histórie a súčasnosti) na základe vypočutého ústneho opisu,</p>	<p>charakteristiku literárneho hrdinu, známej osobnosti, napr. spisovateľa alebo biskupa, či rodinného príslušníka (z histórie a súčasnosti) na základe vypočutého ústneho opisu,</p>	<p>charakteristika: priama a nepriama</p>
<p>✓ dokáže podľa viackrát vypočutých vzorov zostaviť osnovu konkrétnej správy a oznámenia a neskôr aj uceleného textu oboch žánrov v rozsahu 5 – 7 viet,</p>	<p>✓ dokáže podľa viackrát vypočutých vzorov s pomocou učiteľa zostaviť osnovu konkrétnej správy a oznámenia a neskôr aj uceleného textu oboch žánrov v rozsahu min. troch viet,</p>	<p>osnova</p>
<p>✓ samostatne dokáže vytvoriť krátke ústne príbehy (8 – 10 viet) zo školského každodenného života,</p>	<p>✓ dokáže vytvoriť krátke príbehy (do 5 viet) zo školského každodenného života,</p>	
<p>✓ dokáže ústne charakterizovať postavy z prečítaného beletristického textu,</p>	<p>✓ dokáže charakterizovať vybrané postavy z prečítaného beletristického textu,</p>	<p>postava</p>
<p>✓ dokáže vytvoriť publicistické správy z oblasti kultúry a športu v rozsahu približne 10 viet, odpovedajúcich svojou náplňou na otázky kedy, kde, kto, čo, ako,</p>	<p>✓ dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť publicistické správy z oblasti kultúry a športu v rozsahu približne 5 viet, odpovedajúcich svojou náplňou na otázky kedy, kde, kto, čo, ako,</p>	<p>správa</p>
<p>✓ dokáže viesť dialóg vo forme interview so zameraním na záujmovú činnosť spolužiakov,</p>	<p>✓ dokáže sa zúčastniť dialógu vo forme interview so zameraním na záujmovú činnosť spolužiakov,</p>	<p>interview</p>

✓ dokáže vytvoriť oznámenia o pripravovaných kultúrnych a športových podujatiach,	✓ dokáže s nedostatkami vytvoriť oznámenia o pripravovaných kultúrnych a športových podujatiach,	oznámenie
✓ dokáže dotvoriť nedokončené rozprávanie,	✓ dokáže s pomocou učiteľa dotvoriť nedokončené rozprávanie,	rozprávanie
✓ dokáže predniesť spamäti vybrané básnické a prozaické texty bez výrazných nedostatkov,	✓ dokáže s pomocou učiteľa predniesť spamäti vybrané básnické a prozaické texty,	
✓ vie napísať jednoduchý odborný opis,	✓ dokáže identifikovať jednoduchý odborný opis,	
✓ vie napísať opis osoby, priamu a nepriamu charakteristiku,	✓ dokáže identifikovať opis osoby, priamu a nepriamu charakteristiku,	odborný opis
✓ dokáže napísať osnovu odborného a umeleckého textu,	✓ dokáže napísať osnovu odborného a umeleckého textu,	
✓ dokáže správne vyplniť poštové tlačivá ako sú: korešpondenčný lístok, poštová sprievodka, poštová poukážka,	✓ s pomocou učiteľa dokáže vyplniť poštové tlačivá ako sú: korešpondenčný lístok, poštová sprievodka, poštová poukážka,	telegram, poštová sprievodka, korešpondenčný lístok, poštová poukážka
✓ dokáže napísať krátke správy a oznámenia so zameraním na lokálne kultúrne a športové dianie,	✓ dokáže s pomocou učiteľa napísať krátke správy a oznámenia so zameraním na lokálne kultúrne a športové dianie,	
✓ ovláda pravopis a výslovnosť prípon <i>-ець, -ія, -али (ыӱ), -цьк, -цькость, -цькы, -ов (ыӱ), -йов (ыӱ),</i>	✓ ovláda výslovnosť prípon <i>-ець, -ія, -али (ыӱ), -цьк, -цькость, -цькы, -ов (ыӱ), -йов (ыӱ),</i>	
✓ dokáže aplikovať významovú funkciu prízvuku	✓ dokáže identifikovať významovú funkciu prízvuku	výslovnosť prípon

(pohyblivého) v rusínskom jazyku(<i>на бѣрези – на бѣрѣзи</i>),	(pohyblivého) v rusínskom jazyku (<i>на бѣрези – на бѣрѣзи</i>),	
✓ dokáže identifikovať najčastejšie porušenia v používaní prízvuku (klišiovitá ustálenosť na predposlednej slabike),	✓ dokáže s pomocou učiteľa identifikovať najčastejšie porušenia v používaní prízvuku (klišiovitá ustálenosť na predposlednej slabike),	prízvuk ľudové piesne a koledy
✓ dokáže aplikovať vedomosti o neplnovýznamových slovných druhoch,	✓ dokáže primerane aplikovať vedomosti o neplnovýznamových slovných druhoch na základe vopred stanovených požiadaviek,	neplnovýznamové slovné druhy tvorenie prísloviak od prídavných mien
✓ vie vytvoriť príslovky od prídavných mien a stupňovať príslovky,	✓ vie vytvoriť príslovky od prídavných mien,	prídavných mien stupňovanie prísloviak
✓ dokáže identifikovať a používať prvotné a druhotné predložky, ich väzbu s pádmi, vokalizáciu predložiek,	✓ s pomocou učiteľa dokáže identifikovať prvotné a druhotné predložky a ich väzbu s pádmi,	predložky: prvotné, druhotné, väzba s pádom, vokalizácia
✓ dokáže identifikovať a používať priraďovacie a podraďovacie súvetia,	✓ s pomocou učiteľa dokáže identifikovať priraďovacie a podraďovacie spojky,	predložiek spojky: priraďovacie, podraďovacie
✓ dokáže identifikovať a používať vlastné a zvukomalebné citoslovčia, osobitosti rusínskych citosloviac privolávajúcich zvieratá a napodobňujúcich zvuky zvierat a ich porovnanie so	✓ s pomocou učiteľa dokáže identifikovať vlastné a zvukomalebné citoslovčia, osobitosti rusínskych citosloviac privolávajúcich zvieratá a napodobňujúcich zvuky zvierat,	citoslovčia: zvukomalebné, vlastné; osobitosti rusínskych

zodpovedajúcimi slovenskými citoslovcami,		citosloviec
✓ dokáže vysvetliť funkciu častíc v jazyku, pravopis častice <i>he-</i> v spojení s neplnovýznamovými slovnými druhmi,	✓ chápe funkciu častíc v jazyku, pravopis častice <i>he-</i> v spojení s neplnovýznamovými slovnými druhmi,	častice: pravopis častíc
✓ dokáže odlíšiť jednoduchú vetu od súvetia,	✓ s pomocou učiteľa dokáže odlíšiť jednoduchú vetu od súvetia,	jednoduché súvetia
✓ dokáže aplikovať delenie jednoduchých súvetí na prirad'ovacie a podrad'ovacie (aj podľa spojok) s ich interpunkciou,	✓ dokáže s pomocou učiteľa aplikovať delenie jednoduchých súvetí na prirad'ovacie a podrad'ovacie (aj podľa spojok),	prirad'ovacie a podrad'ovacie súvetie
✓ dokáže charakterizovať a identifikovať jednotlivé funkcie slov vo vete a ich vzájomné vzťahy – sklady,	✓ dokáže s pomocou učiteľa identifikovať jednotlivé funkcie slov vo vete a ich vzájomné vzťahy – sklady,	vetné sklady: prisudzovací, určovací,
✓ dokáže charakterizovať a identifikovať prisudzovací sklad, gramatické vyjadrovanie činiteľa (podmetu), vyjadrovanie činnosti (prísudku) zhodou kategórií,	✓ s pomocou učiteľa dokáže identifikovať prisudzovací sklad, gramatické vyjadrovanie činiteľa (podmetu) vyjadrovanie činnosti (prísudku) zhodou kategórií,	prirad'ovací podmet, prísudok zhoda
✓ dokáže charakterizovať, identifikovať určovací sklad,	✓ dokáže identifikovať určovací sklad,	
✓ dokáže charakterizovať a identifikovať funkciu slovosledu pri vzájomných vzťahoch slov,	✓ dokáže identifikovať funkciu slovosledu pri vzájomných vzťahoch slov,	slovosled
✓ dokáže rozlíšiť, identifikovať a tvoriť vety podľa	✓ s pomocou učiteľa dokáže identifikovať vety podľa	

obsahu so zameraním na želacie vety,	obsahu so zameraním na želacie vety,	
✓ dokáže charakterizovať lexiku podľa spoločenskej aktualizácie na jednotlivé kategórie (hovorové, zastarané slová, neologizmy),	✓ s pomocou učiteľa dokáže identifikovať lexiku podľa spoločenskej aktualizácie na jednotlivé kategórie (hovorové, zastarané slová, neologizmy),	vety podľa obsahu slovníky hovorové slová zastarané slová neologizmy
✓ dokáže vysvetliť ustálené slovné spojenia, frazeologizmy,	✓ s pomocou učiteľa dokáže reprodukovat' ustálené slovné spojenia, frazeologizmy,	ustálené slovné spojenie/frazeologizmy
✓ vie vytvoriť rozprávanie s prvkami opisu,	✓ dokáže identifikovať rozprávanie s prvkami opisu,	rozprávanie s prvkami opisu
✓ dokáže vytvoriť dynamický opis,	✓ dokáže identifikovať dynamický opis,	opisu
✓ vie vytvoriť statický opis,	✓ s pomocou učiteľa vie vytvoriť statický opis,	statický opis
✓ vie vytvoriť opis osoby a charakteristiku (priamu a nepriamu),	✓ dokáže identifikovať opis osoby a charakteristiku (priamu a nepriamu),	dynamický opis charakteristika
✓ vie vytvoriť odborný opis,	✓ dokáže identifikovať odborný opis,	odborný opis
✓ vie rozlíšiť znaky informačného slohového postupu, charakterizovať jednotlivé informačné žánre so zameraním na správu, oznámenie.	✓ s pomocou učiteľa dokáže identifikovať znaky informačného slohového postupu.	informačný slohový postup správa

<p style="text-align: center;">Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 8. ročníka.</p> <p style="text-align: center;">Komunikácia a sloh (čítanie s porozumením, počúvanie, hovorenie, písanie)</p> <p style="text-align: center;">Literatúra – literárne žánre</p>		
Výkonový štandard		Obsahový štandard
Optimum	Minimum	
<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže výrazne čítať básnické a prozaické texty s uvedomovaním si pasáží s citovo zafarbeným opisom, 	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže prečítať básnické a prozaické texty s pasážami s citovo zafarbeným opisom, 	<p>opis</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže čítať a predniesť vlastné rozprávanie so slovesami činného rodu v 3. osobe, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže prečítať vlastné rozprávanie so slovesami činného rodu v 3. osobe, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže výrazne a s porozumením čítať populárno-náučné texty, identifikovať v nich druhy priradovacích a podradovacích súvetí ako aj znaky výkladového slohového postupu, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže identifikovať súvetia v populárno-náučných textoch, 	<p>populárno-náučné texty</p> <p>výkladový slohový postup</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ so snahou o umelecký prednes dokáže čítať básnické a prozaické texty, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže čítať básnické a prozaické texty, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže porozumieť umeleckým textom so zvýšeným výskytom expresívnych slov a obrazných pomenovaní, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokáže porozumieť umeleckým textom so zvýšeným výskytom expresívnych slov, 	<p>expresívne slová</p> <p>obrazné pomenovania</p> <p>metafora</p>

✓ dokáže porozumieť súvislým prejavom populárno-náučného štýlu, ktoré obsahujú zložitejšie slovné spojenia a sú náročnejšie na porozumenie,	✓ dokáže identifikovať súvislé prejavy populárno-náučného štýlu, ktoré obsahujú zložitejšie slovné spojenia a sú náročnejšie na porozumenie,	personifikácia odborný štýl: vedecký, populárno-náučný
✓ dokáže vytvoriť príhovory a krátke diskusné príspevky, pričom si uvedomuje a aplikuje jazykové a mimojazykové kontaktné prostriedky,	✓ dokáže primerane analyzovať príhovory a krátke diskusné príspevky v priamom prednese, prípadne z nahrávky,	príhovor diskusný príspevok
✓ dokáže porozprávať príbehy z rodinného života s využitím slovies v 3. osobe,	✓ s pomocou učiteľa dokáže porozprávať príbehy z rodinného života s využitím slovies v 3. osobe,	príhovor
✓ dokáže samostatne vytvoriť príhovory k spolužiakom, rodičom, príbuzným pri rozličných spoločenských príležitostiach,	✓ dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť príhovory k spolužiakom, rodičom, príbuzným pri rozličných spoločenských príležitostiach,	
✓ dokáže vyjadriť vlastný názor a obhájiť si ho,	✓ dokáže vyjadriť vlastný názor,	argument
✓ dokáže voľne a pohotovo preložiť slovenský text v rozsahu 5 viet,	✓ dokáže voľne a pohotovo preložiť slovenský text v rozsahu 2 vety,	piesne, balady, koledy
✓ dokáže dialogizovať zapísané texty piesní,	✓ dokáže zaspievať rusínske ľudové piesne a balady,	
✓ dokáže napísať krátke texty (25 viet) s prvkami beletrizovaného životopisu,	✓ dokáže napísať krátke texty (do 8 viet) s prvkami beletrizovaného životopisu,	životopis, beletrizovaný životopis, úradný životopis
✓ dokáže napísať pozvánku, prihlášku,	✓ s pomocou učiteľa dokáže napísať pozvánku, prihlášku,	pozvánka, prihláška

✓ dokáže napísať výťah, konšpekt, poznámky,	✓ dokáže prepísať už vytvorený výťah, konšpekt, poznámky,	výťah, konšpekt, poznámky
✓ dokáže vytvoriť príležitostné príhovory a krátke diskusné príspevky,	✓ s pomocou učiteľa dokáže vytvoriť príležitostné príhovory a krátke diskusné príspevky,	diskusný príspevok
✓ správne uplatňuje písanie interpunkcie v priraďovacích a podradovacích súvetiach,	✓ dokáže zdôvodniť písanie interpunkcie v priraďovacích a podradovacích súvetiach,	interpunkcia v priraďovacích a podradovacích súvetiach
✓ dokáže aplikovať základné princípy prepisovania latinky na azbuku,	✓ dokáže s pomocou učiteľa aplikovať základné princípy prepisovania latinky na azbuku,	princípy prepisovania latinky na azbuku
✓ dokáže napísať krátke články o spoločenskom dianí do rusínskych novín,	✓ dokáže s pomocou učiteľa napísať krátke články o spoločenskom dianí do rusínskych novín,	úradný životopis
✓ dokáže členiť a zdôvodniť členenie úradného životopisu na jednotlivé body osnovy, aj graficky na odseky,	✓ dokáže s pomocou učiteľa členiť úradný životopis na jednotlivé body osnovy, aj graficky na odseky,	
✓ dokáže samostatne so zdôvodnením rozlíšiť výslovnosť tvrdých a mäkkých spoluhlások v polohe pred spoluhláskou, na konci slova a pred samohláskou,	✓ dokáže identifikovať výslovnosť tvrdých a mäkkých spoluhlások v polohe pred spoluhláskou, na konci slova a pred samohláskou,	výslovnosť mäkkých spoluhlások pred spoluhláskou, na konci slova a pred samohláskou
✓ dokáže správne vysloviť frekventované cudzie predpony <i>аһтi-, бi-, ди-, диc-, епi-, һиm-, иһ-, сiм-, сiһ-, тpi-, вице-</i> a popísať ich sémantický význam,	✓ dokáže identifikovať sémantiku frekventovaných cudzích predpôn <i>аһтi-, бi-, ди-, диc-, епi-, һиm-, иһ-, сiм-, сiһ-, тpi-, вице-</i> ,	
✓ dokáže správne vysloviť a napísať frekventované	✓ dokáže identifikovať výslovnosť, písanie a	

cudzie prípony <i>-id, -il, -ima, -icma, -izm</i> a popísať ich sémantický význam,	sémantický význam frekventovaných cudzích prípon <i>-id, -il, -ima, -icma, -izm</i> ,	sémantický význam frekventovaných cudzích predpôn
✓ správne používa interpunkčné znamienka: apostrof, čiarka, bodka,	✓ správne používa interpunkčné znamienka: čiarka, bodka,	interpunkčné znamienka: apostrof, čiarka, bodka
✓ správne uplatňuje pravopis slov spolu a so spojovníkom,	✓ pozná pravopis slov spolu a so spojovníkom,	spojovník
✓ vie vytvoriť rozprávanie so slovesami v 3. osobe,	✓ dokáže identifikovať rozprávanie so slovesami v 3. osobe,	rozprávanie
✓ dokáže stručne reprodukovať umelecký text s prvkami opisu, citovo zafarbený opis a identifikovať jeho hlavné znaky,	✓ dokáže stručne identifikovať umelecký text s prvkami opisu,	umelecký text s prvkami opisu
✓ dokáže samostatne vytvoriť pozvánku, prihlášku, úradný a beletrizovaný životopis,	✓ vie rozlíšiť pozvánku, prihlášku, úradný a beletrizovaný životopis,	pozvánka, prihláška, životopis
✓ dokáže charakterizovať výkladový slohový postup a jeho znaky,	✓ dokáže identifikovať výkladový slohový postup,	výkladový slohový postup
✓ vie vytvoriť príhovor (k rodičom, spolužiakom) pri spoločenskej príležitosti,	✓ dokáže identifikovať príhovor (k rodičom, spolužiakom) pri spoločenskej príležitosti,	príhovor
✓ dokáže v diskusii vyjadriť vlastný názor a obhájiť si ho.	✓ dokáže vyjadriť vlastný názor v diskusii.	diskusia

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka.		
Komunikácia a sloh (čítanie s porozumením, počúvanie, hovorenie, písanie)		
Literatúra – literárne žánre		
Výkonový štandard		Obsahový štandard
Optimum	Minimum	
Žiak: ✓ dokáže výrazne čítať básnické a prozaické texty s uvedomovaním si prvkov umeleckého štýlu,	Žiak: ✓ dokáže čítať básnické a prozaické texty,	úvaha
✓ dokáže čítať vlastné úvahové texty, využíva v nich prvky umeleckého a rečníckeho štýlu,	✓ dokáže prečítať vlastné úvahové texty,	
✓ dokáže čítať vlastné výkladové texty, analyzovať texty z hľadiska logickej stavby textu a prevažujúcej tendencie používania súvetí, uvedomuje si a aplikuje rozdiely medzi vrstvami umeleckého a odborného štýlu,	✓ dokáže prečítať vlastné výkladové texty, s pomocou učiteľa analyzovať texty z hľadiska logickej stavby textu a prevažujúcej tendencie používania súvetí, uvedomiť si rozdiely medzi vrstvami umeleckého a odborného štýlu,	výklad
✓ dokáže štylizovať úradné listy, členiť text na úvodnú a záverečnú formulu a na jadro,	✓ dokáže štylizovať úradné listy,	úradný list
✓ dokáže štylizovať administratívne útvary (žiadosť, prihláška), uvedomuje si strohosť a klišéovitosť administratívneho štýlu,	✓ dokáže s pomocou učiteľa štylizovať administratívne útvary (žiadosť, prihláška),	žiadosť prihláška

✓ dokáže počúvať s porozumením náročné úvahové a výkladové texty, uvedomuje si podoby slovesných tvarov v autorskom pluráli (1. osoba množ. č.) vo výkladových textoch a prítomnosť niektorých prvkov umeleckého štýlu v úvahových textoch,	✓ dokáže počúvať s porozumením náročné úvahové a výkladové texty,	úvaha výklad
✓ dokáže s porozumením počúvať krátke pripravené prejavy, všímať si osobitosti v nadväzovaní kontaktov s publikom, zapamätať si a zapísať si rôzne typy úvodov a záverov v prejavoch spolužiakov,	✓ dokáže počúvať krátke pripravené prejavy, všímať si a vnímať osobitosti v nadväzovaní kontaktov s publikom na úrovni informácie,	
✓ dokáže ústne reprodukovať prečítaný výkladový text, pričom si uvedomuje logiku jeho výstavby,	✓ dokáže ústne reprodukovať prečítaný výkladový text,	
✓ dokáže predniesť krátke vopred pripravené prejavy s využitím modálnych prvkov reči (melódia, intonácia, tempo, pauza, dôraz...), mimiky a gestikulácie,	✓ dokáže predniesť krátke vopred pripravené prejavy,	melódia, intonácia, tempo, pauza, dôraz, mimika, gestikulácia
✓ dokáže reprodukovať krátke ukážky v jednotlivých rusínskych dialektoch	✓ dokáže s pomocou učiteľa reprodukovať krátke ukážky v jednotlivých rusínskych dialektoch,	rusínske dialekty
✓ dokáže voľne a pohotovo preložiť rusínsky text v rozsahu 10 viet do slovenčiny a naopak,	✓ dokáže voľne a pohotovo preložiť rusínsky text v rozsahu 5 viet do slovenčiny a naopak,	
✓ dokáže napísať úvahové texty s použitím osvojených	✓ s pomocou učiteľa dokáže napísať úvahové texty s	príslovie, porekadlo

prísloví, porekadiel a prvkov umeleckého štýlu,	použitím osvojených vybraných prísloví, porekadiel,	
✓ správne uplatňuje písanie veľkých písmen, pravopis ohybných a neohybných slovných druhov, interpunkciu priradovacích a podradovacích súvetí,	✓ s pomocou učiteľa uplatňuje písanie veľkých písmen, pravopis ohybných a neohybných slovných druhov,	písanie veľkých písmen pravopis ohybných a neohybných slovných druhov interpunkcia v priradovacích a podradovacích súvetiach
✓ dokáže rozlíšiť, správne vysloviť a napísať hláskoslovné spojenia <i>де, те, не, ле, ди, ми, ни, ли</i> v domácich a v cudzích slovách, uvedomiť si podobnosť a rozdiely pri porovnávaní rusínskeho jazyka so slovenským,	✓ dokáže rozlíšiť výslovnosť a písanie hláskoslovných spojení <i>де, те, не, ле, ди, ми, ни, ли</i> v domácich a v cudzích slovách,	výslovnosť a písanie hláskoslovných spojení <i>де, те, не, ле, ди, ми, ни, ли</i> v domácich a v cudzích slovách
✓ dokáže určiť typy priradovacích súvetí,	✓ dokáže s pomocou učiteľa určiť typy priradovacích súvetí,	typy priradovacích súvetí
✓ dokáže napísať jednoduché podradovacie súvetie a určiť typ vedľajšej vety,	✓ dokáže s pomocou učiteľa identifikovať jednoduché podradovacie súvetie,	podradovacie súvetie
✓ dokáže identifikovať a rozlíšiť jednoduché vety podľa obsahu a zloženia,	✓ dokáže s pomocou učiteľa identifikovať jednoduché vety podľa obsahu a zloženia,	vety podľa obsahu

✓ dokáže identifikovať zložené súvetia,	✓ dokáže s pomocou učiteľa identifikovať zložené súvetia,	zložené súvetia
✓ dokáže interpretovať vývin rusínskeho jazyka, rusínske reálie od národného obrodzenia po dnešok,	✓ dokáže reprodukovať informácie o vývine rusínskeho jazyka, rusínskych reáliách,	vývin rusínskeho jazyka rusínske reálie od národného obrodzenia po dnešok
✓ pozná dialekty rusínskeho jazyka na Slovensku i vo svete.	✓ informatívne pozná dialekty rusínskeho jazyka na Slovensku i vo svete.	dialekty rusínskeho jazyka